

En barnehage med plass til alle

I Oslo-barnehagen Gydas vei står mangfold høyt på agendaen året gjennom. Barnas åpenhet og nysgjerrighet rundt ulike måter å leve på gjenspeiles både i leken, i de fysiske omgivelsene og i den pedagogiske tilnærmingen.

MAGASINARTIKKEL | SIST ENDRET: 17.10.2023

Vi kommer til Gydas vei barnehage i Oslo en dag i slutten av juni. Det er forsommer, og måneden har vært preget av feiring av kjærlighet, mangfold og retten til å elske den man vil. Det henger prideflagg over hele byen. Mange barnehageansatte har benyttet juni til å snakke om at alle skal få elske den de vil, uansett kjønn.

Også i Gydas vei har barna tegnet regnbueflagg de siste ukene. Men her er det ikke bare denne måneden at de ansatte tar opp mangfold. Åpenhet om at det finnes ulike måter å leve på, og nysgjerrighet rundt dette, er en del av hverdagen her. Hele året.

– Vi setter søkelys på dette i læringsmiljøet. Ikke bare på mangfold i kjærlighet, men også på kulturelt mangfold. Her har vi flere ulike kulturer og familieformer, forteller pedagogisk leder Ann-Helen Kaupang-Schøning.

Sju av de 18 islandske barna sa at de noen ganger hadde sår hals når de kom hjem fra barnehagen. Seks av de 16 finske barna fortalte det samme. Ett finsk barn fortalte at han en eller to ganger hadde mistet stemmen helt. Andre barn fortalte at de likte å være ute, for da kan de rope høyere.

Rammeplan for barnehagen sier:

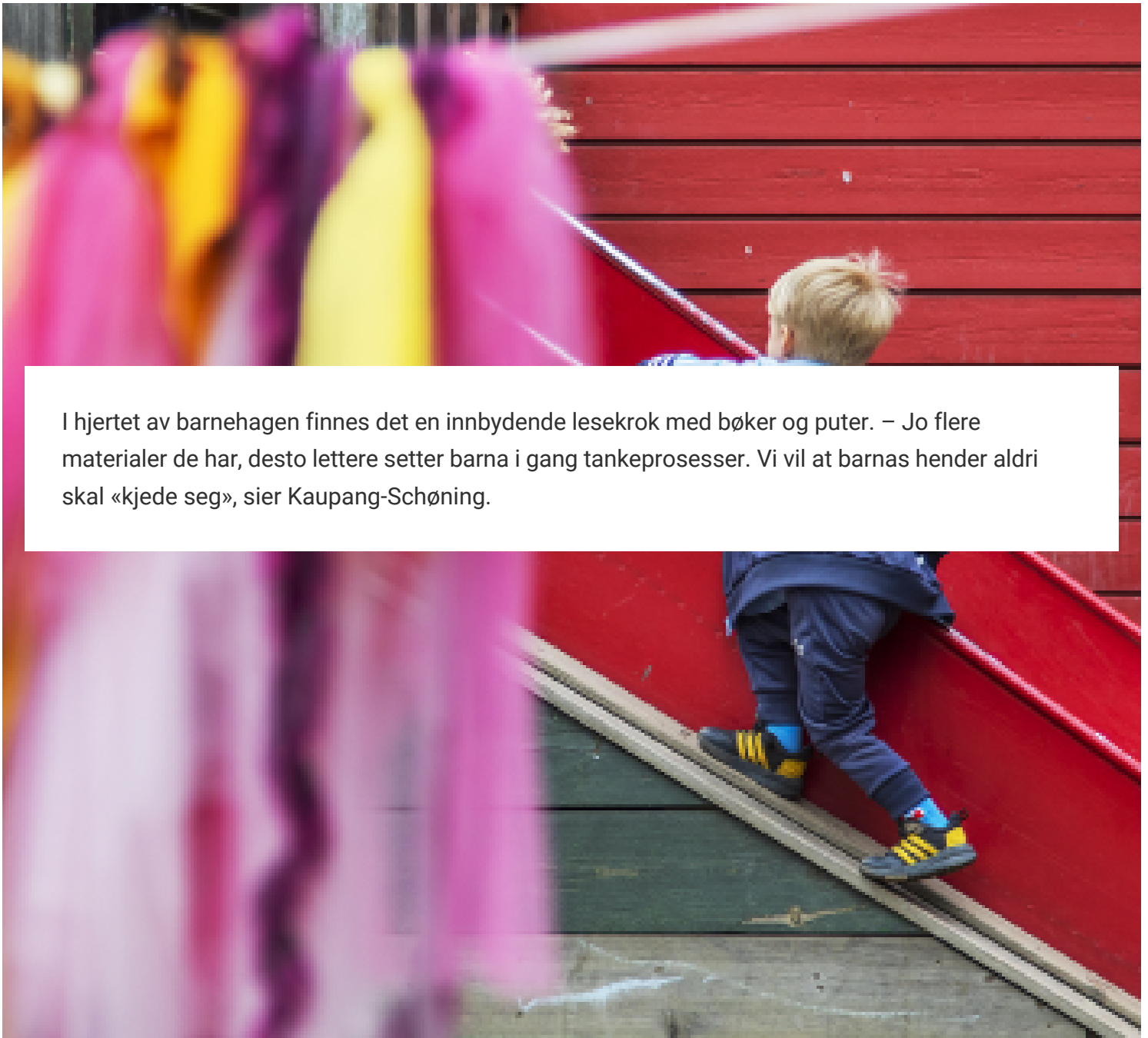
«Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene. Foreldresamarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå, gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget. På individnivå skal barnehagen legge til rette for at foreldrene og barnehagen jevnlig kan utveksle observasjoner og vurderinger knyttet til enkeltbarnets helse, trivsel, erfaringer, utvikling og læring.»

Miljø som stimulerer tankene

De fysiske omgivelsene i denne barnehagen er i seg selv et pedagogisk grep, som skal stimulere til aktiviteter og kreative tankeprosesser, forteller de ansatte i Gydas vei.

Når vi beveger oss inn i de store, åpne rommene, ser vi at interiøret og det fysiske miljøet er ganske annerledes enn i de fleste andre barnehager. De rundt 60 barna i Gydas vei barnehage har ikke mange vegger som skiller dem. I de store rommene kan barna velge mellom ulike «øyer», eller stasjoner, når de skal leke. Hver stasjon består av et nytt materiale.

I ett hjørne ligger det for eksempel masse hvitt papir, krøllet sammen på ulike måter. I et annet hjørne henger det grått papir i taket. Ruller av papp står på gulvet. En annen stasjon består av tøy og tekstiler som barna kan kle på seg, så de kan bli akkurat det som passer dem i leken. Neste stasjon består av ståltråder.

I hjertet av barnehagen finnes det en innbydende lese krok med bøker og puter. – Jo flere materialer de har, desto lettere setter barna i gang tankeprosesser. Vi vil at barnas hender aldri skal «kjede seg», sier Kaupang-Schøning.

Det meste er gjenbruk

Lenger inn i barnehagen finner vi et lavt bord fylt med steiner. På bordet står det også noen dinosaurer, nesehorn og krokodiller i plast. I vinduet ser vi små lekebiler. Dette er det eneste vi ser i denne barnehagen som ligner leker du kan kjøpe i en lekebutikk.

– Vi har kjøpt få leker. Det meste vi har, er gjenbruksmaterialer som vi har fått av foreldre eller har samlet

selv. Vi har også et tett samarbeid med et kreativt gjenbrukssenter som skaffer oss nye materialer, forteller pedagogisk leder Eirin Solberg.

– Hjemme ser jo barnas rom ofte ut som en lekebutikk. Vi ønsker å tilby dem noe annet her i barnehagen, sier hun. Materialene blir en brobygger. Mange av de pedagogiske lederne i Gydas vei barnehage har jobbet her lenge. De er alle begeistret for barnehagens pedagogiske profil.

De ser at materialene de har valgt, gjør at barna blir fulle av fantasi og skapertrang. Tekstiler og gjenstander kan forvandles og få forskjellige roller. At det er miljøet og materialene som står i sentrum, mener pedagogene har stor betydning for samspillet mellom barna.

– De åpne materialene gjør det enklere å jobbe med mangfold. Materialene blir en brobygger mellom barna, selv om de ikke alltid snakker samme språk eller har samme type erfaringer, sier Kaupang-Schøning. Barna i denne barnehagen snakker mange ulike språk. Å jobbe med materialer er også et språk, mener hun.

– Når materialene ikke er definert, kan de være noe én dag. Neste dag kan de være noe helt annet.

«"Stillasbygging" handler om at den vaske meistrar kunsten å gi barnet akkurat passe mykje hjelp.»

Leker uten kjønn

I en annen artikkel i denne utgaven av Vetuva skriver vi om en studie fra en svensk barnehage. Der så forskeren på hvordan barna lekte rolleleker som var inspirert av hverdagen deres. Mamma-pappa-barn var en vanlig lek. Men forskeren så aldri at barna lekte familier som besto av to mammaer eller to pappaer. Det er fortsatt den tradisjonelle kjernefamilien som er normen.

Barna i Gydas vei leker også familieleker, som andre barnehagebarn. Men her finnes det verken dukker, små barnevogner eller andre tradisjonelle jente- og gutteleker. Når materialene er åpne og kan forvandles til hva som helst, så er det ikke bestemt noe kjønn for dem. Da blir de heller ikke til en «jenteleke» eller en «gutteleke».

– Barn trenger ikke dukker for å leke familie. Barnas fantasi setter ingen grenser for hvem eller hva som kan inneha de ulike rollene. I Gydas vei barnehage kan gjerne vinkorker bli til mamma, pappa og baby, forteller Solberg. Noen barn finner også ting ute som de tar med seg inn i leken.

– Hvor er babyen min? spør en jente. Hun har funnet en murstein som hun pakker inn i et pledd og definerer som baby. Denne har hun dratt rundt på i barnehagen i ukevis, forteller pedagogen.

Inspirert av italiensk pedagogikk

I Norge har barnehager stor frihet til selv å velge pedagogisk retning. I Gydas vei er de sterkt inspirerte av den italienske pedagogikken fra Reggio Emilia. Reggio Emilia står for en barnehagefilosofi hvor det særskilte fysiske miljøet i barnehagen skal oppmuntre barna til utforsking. Pedagogens rolle er å legge til rette for mest mulig utvikling og gi barnet mulighet til å utforske og tolke omgivelsene.

– Samtidig er vår barnehage plassert i Norge. Vi tilpasser derfor pedagogikken til den skandinaviske måten å jobbe på. Vi er opptatt av demokrati. Men vi har jo også en rammeplan for den norske barnehagen som er veldig i tråd med tankegangen fra Reggio Emilia, sier Solberg. Rammeplanen framhever nettopp at barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på.

»

«Vi ønsker å vise at det finnes mange forskjellige måter å uttrykke seg på. Derfor er veggene fylt med bilder med ulike uttrykk og utseender.»

Hvordan snakke om pride?

På veggene i barnehagen henger det mye kunst. Barna kan kikke på alt fra Pablo Picassos enkle streker til renessansekunst. Det er også mange bilder av arkitektur. Denne våren har temaet vært nordisk arkitektur. Nå i sommer er bildene mer inspirert av Latin-Amerika.

– Vi ønsker å vise at det finnes mange forskjellige måter å uttrykke seg på. Derfor er veggene fylt med bilder med ulike uttrykk og utseender. Vi vil vise barna mangfoldet både i kunsten og i måter å leve på, sier pedagogisk leder Marte Endresen Storesund. Det er ikke sånn at de ansatte her setter seg ned og snakker med barna om kjønnsroller og kjønnsnormer.

– Vi trenger heller ikke det, for barn stiller hele tiden spørsmål, sier Endresen Storesund. Under pride i juni er regnbueflaggene en synlig del av bybildet i Oslo. Når barna spør hvorfor, faller det naturlig å snakke om

at kjærlighet mellom mennesker tar ulike veier.

– Det hender at barna sier til hverandre i lek at det ikke går an å være to mammaer eller pappaer. Da forteller jeg dem at det er fint mulig. Også her i barnehagen har vi et mangfold representert blant både foreldre og ansatte.

– Vi er også opptatt av å få barna til å lytte til hverandre. Da utfordrer de ofte hverandre. De kan stoppe opp og begynne å tenke.

Ikke en fasit på alt

De ansatte i Gydas vei barnehage er samtidig opptatt av at de ikke skal bli belærende overfor barna. De sitter ikke med fasitsvar på alt barna spør om. – Barnehagen som møteplass skal være et demokratisk sted. Barns ulike tanker er like mye verdt. Vi er opptatt av at vi ikke skal fortelle barna hva som er riktig og galt. Vi skal heller utfordre dem til å tenke selv og reflektere sammen, sier Solberg.

– Vi er også opptatt av å få barna til å lytte til hverandre. Da utfordrer de ofte hverandre. De kan stoppe opp og begynne å tenke. Jo flere ulike tanker, desto smartere blir vi.

Dette med samtale og undring står det også om i rammeplanen for barnehagen: «Gjennom å samtale om og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål skal barn få anledning til selv å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar. Slik skal barnehagen bidra til å legge grunnlag for kritisk tenkning og dømmekraft.»

Alle er ikke enige

Som i andre barnehager kommer også barna i denne Oslo-barnehagen fra familier med ulike erfaringer og tradisjoner. De ansatte møter foreldre som ikke alltid mener det samme som dem. Noen kan være redde for at barna deres blir påtvunget et syn i barnehagen som de selv er uenig i.

Pedagogisk leder Johanna Berström sier at de ansatte er opptatt av å lytte til alle og vise at de har respekt for andres meninger. – Vi må tørre å møte de ulike meningene og gi gode begrunnelser for det vi gjør.

Rammeplanen er en god støtte

Her er rammeplanen for barnehagen en god støttespiller, mener hun.

– Vi kan vise til at vi har et mandat vi skal forholde oss til.

I rammeplanen står det blant annet at barnehagen skal synliggjøre et mangfold i familieformer og sørge for at alle barn får sin familie speilet i barnehagen.

Barnehagen skal også vekke barnas interesse for samfunnets mangfold og gi dem forståelse for andre menneskers liv og levesett.

– Det vi gjør her i barnehagen vår, springer ut av disse setningene og gjenspeiler også menneskesynet vårt. Nemlig at alle mennesker har like stor verdi, og at det er plass til alle, uansett hvilken mening de har, eller hvordan de velger å leve.

Skrevet av Bård Amundsen på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet.